

Quickscan flora- en fauna-activiteit

Aanleg EOS-park, Weijerswold

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief

Opdrachtgever:
Lowlands Energy Holding B.V.
T.a.v. dhr. K. Schrijvers
Stroombaan 10
1181 VX Amstelveen

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	209195
Datum:	4-6-2026
Projectleider:	C. van de Kerkhof
Opgesteld:	B. Engbersen
Gecontroleerd:	R. Bos
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2026 Eelerwoude
Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Disclaimer: *Dit rapport is opgesteld als onafhankelijke toets, met inachtneming van de informatie die is aangeleverd door de opdrachtgever en de beschikbare informatie over het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten op of nabij het plangebied. Dit voor zover deze bekend zijn op het moment van onderzoek en rapportage. Het veldonderzoek is met de grootste zorgvuldigheid en deskundigheid uitgevoerd. Desondanks kan niet volledig worden uitgesloten dat bepaalde soorten niet zijn opgemerkt. Evenmin kan worden uitgesloten dat na het veldbezoek soorten zich alsnog binnen het plangebied hebben gevestigd. Eelerwoude kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele (gevolg) schade als gevolg van later beschikbaar komende informatie of kennis. Aan de in het rapport opgenomen conclusies kunnen geen rechten worden ontleend.*

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
2 Huidige situatie en ontwikkeling 5
2.1 Huidige situatie 5
2.2 Voorgenomen ontwikkeling 7
3 Methode 8
3.1 Inleiding 8
3.2 Bureauonderzoek 8
3.3 Terreinbezoek 8
4 Resultaten en effectbeoordeling 10
4.1 Inleiding 10
4.2 Beschermde soorten 10
4.3 Rode Lijst soorten 16
4.4 Invasieve exoten 16
4.5 Beschermde gebieden 17
4.6 Beschermde houtopstanden 17
4.7 Natuurnetwerk Nederland 17
5 Conclusies en aanbevelingen 18
5.1 Inleiding 18
5.2 Beschermde soorten 18
5.3 Rode Lijst soorten 19
5.4 Invasieve exoten 20
5.5 Beschermde gebieden 20
5.6 Op weg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren 20
5.7 Geldigheid rapportage 21
Literatuurlijst 22
Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving 23

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om op een akker ten zuiden van het buurtschap Weijerswold een energieopslagsysteem ten behoeve van windpark Weijerswold te realiseren. Hiervoor wordt op een klein deel van de bestaande akker verharding aangebracht voor de energieopslag. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Deze toetsing maakt duidelijk of, en hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van het natuurbeschermingsrecht.

Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan wordt bepaald wat de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling zijn. Tevens worden de eventueel noodzakelijke vervolgstappen behandeld.

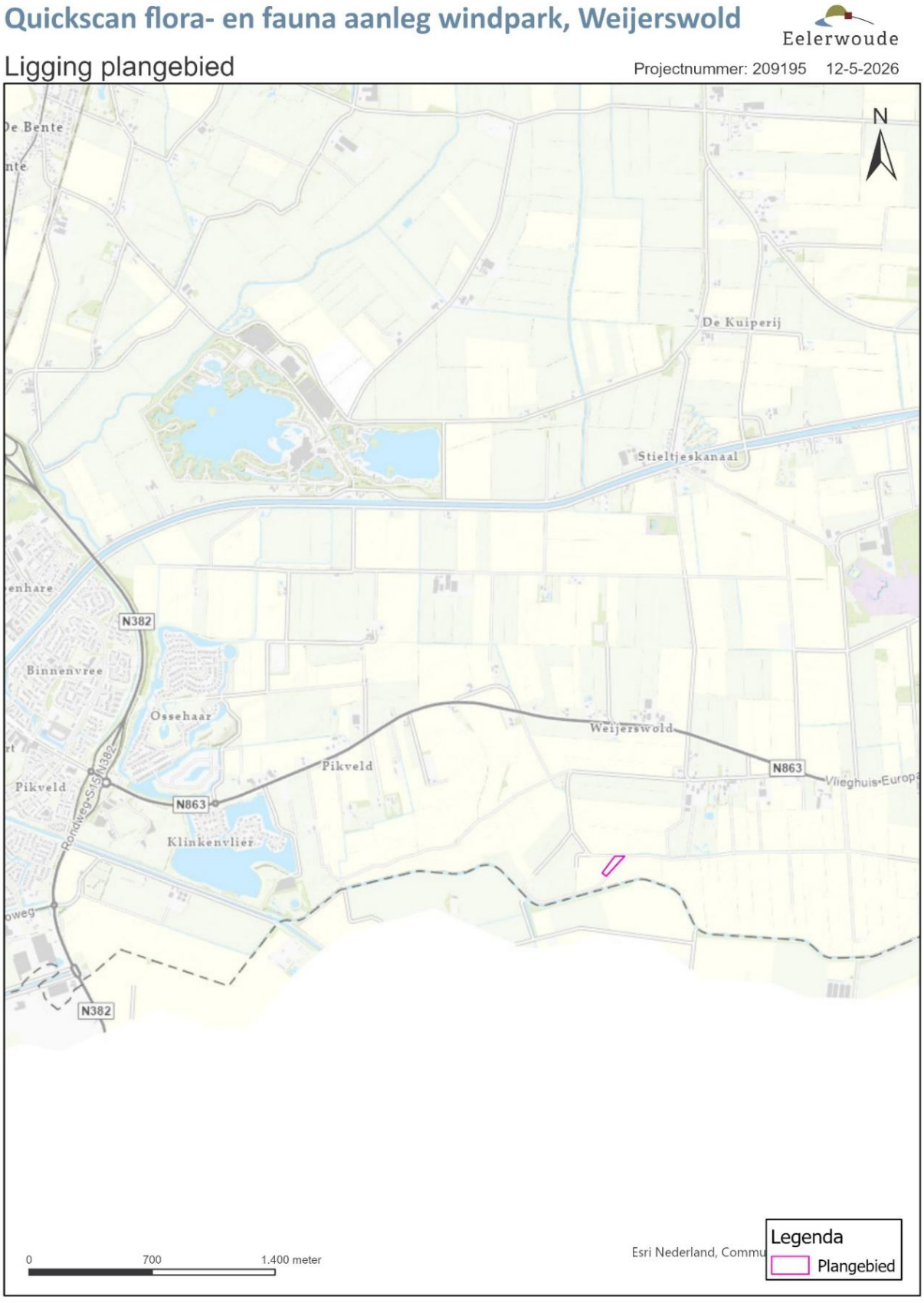
2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het zuidoosten van de provincie Drenthe, in het buitengebied van de gemeente Coevorden, ten zuiden van het dorp Weijerswold. Het gebied bestaat voornamelijk uit agrarische akkergrond en bevindt zich volledig in het landelijk gebied. Binnen het plangebied is een berm aanwezig met diverse kruiden- en grassoorten. Het zuidelijke deel van het plangebied is verhard en hier bevinden zich een windturbine van ESG en een bijbehorend transformatorhuisje. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een watergang. Op enkele tientallen meters ten zuiden van het gebied ligt het kanaal 'Schoonebeekerdiep'. Binnen het plangebied is geen opgaande beplanting aanwezig en er is geen sprake van kunstmatige verlichting. Daarnaast staat het plangebied niet in directe verbinding met omliggende natuurgebieden. De ligging van het plangebied is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2. Afbeelding 3 geeft een indruk van de huidige situatie van het plangebied.



Afbeelding 1. Impressie plangebied luchtfoto (ESRI, 2026).



Afbeelding 2. Regionale ligging plangebied topokaart (ESRI, 2026).



Afbeelding 3. Impressie plangebied, situatie op 11 mei 2026.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens een deel van de akker te ontwikkelen ten behoeve van energieopslag. In het kader van de voorgenomen ingreep worden graafwerkzaamheden uitgevoerd en zal zwaar materieel het plangebied betreden. Binnen het plangebied wordt verharding aangebracht. Op het terrein worden maximaal tien batterijcontainers geplaatst, inclusief bijbehorende omvormers, transformatoren en een inkoopstation. Rondom het plangebied wordt een hekwerk van maximaal drie meter hoog gerealiseerd. Daarnaast wordt een kabeltracé aangelegd richting het ten zuiden gelegen transformatorhuis. De watergang aan de noordzijde van het plangebied blijft behouden en wordt niet aangetast door de werkzaamheden. Na realisatie wordt het plangebied landschappelijk ingepast met streekeigen beplanting.

3 Methode

3.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

3.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) data van de afgelopen vijf jaar;
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude. Eelerwoude heeft meerdere onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken is opgeslagen in deze database;
- kaartweergaves van de beschermde gebieden.

3.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor te verwachten soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag uitgevoerd door B. Engbersen, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (Kader - Ecologisch deskundige). Het veldbezoek is uitgevoerd op 11 mei 2026 bij 10°C, half bewolkt, droog weer en windkracht 2Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader - Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of;
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt het natuurbeschermingsrecht, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of;
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of;
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied) en/of;
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

RVO voegt hier nog de volgende criteria aan toe: Een ecologisch deskundige is een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring. Hij of zij geeft ecologisch advies en/of begeleidt werkzaamheden op het gebied van habitats (natuurlijke leefgebieden) en soorten. En heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hiermee bedoelen we dat de ecologisch deskundige:

- de functionaliteit van leefgebieden en beschermde soorten (her)kent;
- kennis heeft van algemene erkende onderzoeksmethoden;
- ecologische werkprotocollen kan uitwerken;
- specifieke maatregelen kan begeleiden.

4 Resultaten en effectbeoordeling

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk behandelt de resultaten van het uitgevoerde (veld- en bureau)onderzoek en de te verwachten effecten als gevolg van het planvoornemen. Paragraaf 4.2 beschrijft waargenomen en te verwachten soorten waarvoor onder de Omgevingswet (artikelen 11.37, 11.46 of 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)) mogelijk een vergunningsplicht (of vrijstelling) geldt.

In paragraaf 4.3 worden soorten behandeld die op de Nederlandse Rode lijsten zijn vermeld en waarvoor een specifieke zorgplicht geldt (zorgplicht: artikel 1.7 Omgevingswet, specifieke zorgplicht flora- en fauna-activiteit: artikel 11.27 Bal (zie ook bijlage 1)). In paragraaf 4.4 worden de aangetroffen en te verwachten invasieve exoten behandeld.

Vervolgens wordt in paragrafen 4.5, 4.6. en 4.7 ingegaan op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Planten

Voorkomen en functie
De vegetatie binnen het plangebied wordt gecategoriseerd als ruderale vegetatie met diverse kruiden- en grassoorten. Het betreft onder andere soorten als gewoon struisgras, smalle weegbree, boerenwormkruid, kruipende boterbloem, gestreepte witbol, akkerdistel, hondsdraf, paarse dovenetel, fluitenkruid, gewoon speenkruid, kleefkruid, gewone smeerwortel en veldzuring. De aangetroffen soorten duiden op (matig) voedselrijke omstandigheden. Er zijn geen beschermde plantensoorten vastgesteld. Beschermde soorten zijn doorgaans gebonden aan specifieke biotopen, zoals hoog- en laagvenen, kalkgraslanden, veenmosrietlanden of extensief beheerde graslanden. Dergelijke biotoopkenmerken ontbreken binnen het plangebied. Ook in de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend (NDFF, 2026).

Effecten en vergunning
Er zijn geen beschermde plantensoorten in het plangebied aanwezig. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning is niet aan de orde voor planten.

4.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Voorkomen en functie
Het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld op de geschiktheid voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaatsen
Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (Kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;

- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis, bosvleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonend en gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In de nabije omgeving zijn waarnemingen bekend van de gewone grootoorvleermuis (NDFF, 2026). Deze soort gebruikt doorgaans opstallen en schuren als verblijfplaats. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit akkerland en bermvegetatie. Het aanwezige transformatorhuisje is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat geschikte gaten en kieren ontbreken die gebouwbewonende vleermuizen toegang kunnen bieden. Daarnaast zijn binnen het plangebied geen bomen aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen eveneens zijn uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied zelf is ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen, doordat opgaande beplanting zoals bomen ontbreekt. De directe omgeving biedt daarentegen wel geschikt leefgebied. Met name de noordelijk gelegen watergang kan fungeren als foerageergebied, terwijl omliggende groenstructuren in het landelijk gebied door vleermuizen worden gebruikt voor oriëntatie en verplaatsing. Vleermuizen maken namelijk gebruik van lijnvormige elementen om zich langs te bewegen (kader – Foerageergebieden en vliegroutes). Deze functies blijven bij de voorgenomen ontwikkeling behouden.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Effecten en vergunning

Verblijfplaatsen

Door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen voor zowel gebouw- als boombewonende vleermuizen is nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor vleermuisverblijfplaatsen niet aan de orde.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied en de nabije omgeving vormen geschikt leefgebied voor vleermuizen om te foerageren. De omliggende watergang en groenstructuren zijn met name geschikt om te foerageren, het plangebied zelf is relatief open. Bij de voorgenomen ontwikkeling blijven deze functies echter onaangetast. Het aanvragen van een omgevingsvergunning voor foerageergebieden en/of vliegroutes is niet aan de orde.

Bij de werkzaamheden dient echter wel rekening gehouden te worden met eventuele lichtverstoring. Dit geldt voor de werkzaamheden in de nabijheid van de noordelijke watergang. De werkzaamheden dienen overdag, bij daglicht, plaats te vinden zodat het gebruik van kunstlicht niet nodig is. Bij het plaatsen van kunstverlichting kunnen foerageergebieden en vliegroutes verstoord raken omdat er barrières ontstaan waardoor vleermuizen van deze locaties afzien.

Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van de systematiek van de Omgevingswet (Bijlage 1) geldt dat voor de in de wet benoemde soorten of soortgroepen in geval van schade, verstoring of vernieling van vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen een vergunningplicht geldt. Op deze vergunningplicht gelden een aantal uitzonderingen. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening een vrijstelling van vergunningplicht bepalen.

Soorten waarvoor een vrijstelling geldt

In de omgevingsverordening van de provincie Drenthe (Omgevingsverordening Drenthe, 2026; gepubliceerd op 09-04-2026, in werking getreden op 10-04-2026) is voor de volgende (mogelijk) in het plangebied voorkomende soorten een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen voor ruimtelijke inrichting, beheer en onderhoud: aardmuis, bosmuis, dwerg(spits)muis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, egel, haas, konijn, ree, vos en woelrat.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele muizenholletjes waargenomen in en rondom het plangebied. Deze worden mogelijk gebruikt door algemene muizensoorten, zoals veldmuis en bosmuis, die voorkomen in open gebieden. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek in de directe omgeving waarnemingen gedaan van de haas. Ook soorten als konijn, egel en ree kunnen gebruikmaken van het plangebied. Verblijfplaatsen van deze soorten worden binnen het plangebied echter niet verwacht.

Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied bekend (NDFF, 2026). Gezien de ligging in landelijk gebied kan het plangebied echter wel onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van soorten zoals de das, wezel en bunzing. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden binnen het plangebied niet verwacht, omdat dichte beplanting en lijnvormige groenstructuren met voldoende dekking ontbreken.

Effecten en vergunning

Soorten waarvoor een vrijstelling geldt

Binnen het plangebied zijn enkele muizenholletjes aanwezig, wat duidt op het voorkomen van algemene muizensoorten, zoals bosmuis en veldmuis. Het uitvoeren van grondverzet kan leiden tot aantasting van enkele verblijfplaatsen van deze soorten. Voor dergelijke soorten geldt echter, bij ruimtelijke inrichting en beheer en onderhoud, een vrijstelling van de vergunningplicht door de provincie Drenthe. Wel geldt de zorgplicht wat inhoudt dat dieren niet verwond of gedood mogen worden en te allen tijde vrije vluchtmogelijkheden moeten hebben.

Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied met geschikte verblijfplaatsen voor de eerdergenoemde niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren. Zo ontbreekt dekking in de vorm van bosschage of bomen binnen de begrenzing van de werkzaamheden. Hoewel reeds benoemde soorten het plangebied incidenteel kunnen gebruiken om te foerageren, betreft dit geen essentieel leefgebied. Gezien de beperkte omvang van de ingreep en de ruime beschikbaarheid van geschikt foerageergebied in de directe omgeving, wordt geen essentieel leefgebied aangetast. In de toekomstige situatie wordt een deel van het plangebied landschappelijk ingepast, waardoor het gebied geschikter wordt voor soorten als egel en kleine marterachtigen.

4.2.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd onder de Omgevingswet. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige broedvogels.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruikmaken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Rondom het plangebied zijn de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vastgesteld: buizerd, blauwe reiger, grote gele kwikstaart, rode wouw, steenuil en roek (NDFF, 2026). Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of andere aanwijzingen die duiden op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van deze vogelsoorten vastgesteld. Verblijfplaatsen worden door het ontbreken van bomen en geschikte bebouwing binnen de begrenzing van het plangebied ook niet verwacht. Ook zijn er geen gronddepots of oeverwallen aanwezig waar een soort als oeverzwaluw kan nestelen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven

Tot de vogels met jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven behoren soorten die vaak terugkeren naar een eerdere broedlocatie of de directe omgeving daarvan, maar voldoende flexibel zijn om zich elders te vestigen wanneer de oorspronkelijke nestplaats verloren gaat. In en rondom het plangebied zijn de volgende soorten uit deze beschermingscategorie vastgesteld: blauwe reiger, oeverzwaluw, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, spreeuw, wulp, kievit, scholekster, torenvalk en veldleeuwerik (NDFF, 2026). Soorten als kokmeeuw, wulp, kievit en scholekster broeden onder andere in het landelijk gebied in nestkuiltjes op de grond en kunnen mogelijk ook binnen het plangebied nestelen. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen nestplaatsen aangetroffen. Gezien de ruime beschikbaarheid van geschikt alternatief leefgebied in de omgeving wordt het plangebied niet als essentieel leefgebied voor deze soorten beschouwd. Tijdens het veldbezoek zijn op een nabijgelegen grasland enkele foeragerende kokmeeuwen waargenomen. Er zijn geen territoriale gedragingen, baltsvluchten of aanwezigheid van nestplaatsen binnen het plangebied vastgesteld. Op basis hiervan en het ontbreken van geschikt broedhabitat in het plangebied wordt geconcludeerd dat de soort geen broedfunctie heeft binnen het plangebied.

Kader - Functionele leefomgeving

De functionele leefomgeving van een nest en rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een nest kan alleen succesvol functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Het hele proces van eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen, schuilen en slapen moet er plaats kunnen vinden. Voor de huismus zijn enkele voorbeelden winterharde struiken, droge zandige plekken en een waterbron met dichtbij dekkingsmogelijkheden. Voor soorten met een jaarrond beschermde neststatus geldt dat het omliggende habitat ook van afdoende kwaliteit moet blijven voor het nest om te functioneren. Daarnaast kunnen er zwaarwegende redenen van ecologische aard zijn die bepalen dat een nest én de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn. Afhankelijk van de lokale Staat van Instandhouding en de verdere kwaliteit van het leefgebied kunnen elementen die cruciaal zijn voor het nestsucces beschermd zijn.

Overige broedvogels

In de nabijgelegen watergang zijn geen nesten van watervogels zoals meerkoet of wilde eend waargenomen. Genoemde vogels vallen onder overige broedvogels. Van deze vogels zijn de nesten niet jaarrond beschermd. Bewoonde nesten zijn echter wel te allen tijde beschermd. Binnen de begrenzing van de werkzaamheden zijn geen potentiële nestlocaties van overige broedvogels te verwachten.

Effecten en vergunning

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig of te verwachten binnen de begrenzing van het plangebied door het ontbreken van bomen en/of geschikte bebouwing. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning is daarom niet aan de orde.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving/vogels met jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven

Binnen de begrenzing van de werkzaamheden zijn geen nesten of potentiële nestlocaties van vogels uit deze beschermingscategorie aanwezig. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning is daarom niet aan de orde.

Overige broedvogels

Onder de Omgevingswet zijn alle vogelsoorten in Nederland beschermd. Er geldt een verbod op handelingen die opzettelijke nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van inheemse vogels. Daarnaast is het verboden om vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de Staat van Instandhouding. Hoewel er binnen het plangebied geen geschikte nestlocaties voor overige broedvogels te verwachten zijn, kunnen de werkzaamheden verstorend werken op broedende vogels in de nabije omgeving. Door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat schadelijke handelingen worden uitgevoerd. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen.

Indien de werkzaamheden wel in het broedseizoen plaatsvinden, dient er vooraf een broedvogelcheck uitgevoerd te worden. Hierbij wordt vastgesteld dan wel uitgesloten of er broedende vogels binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

4.2.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen komen veelal voor in (vochtige) heidegebieden, veengebieden, open plekken in bossen, goed vergraafbare grond met voldoende schuil- en verblijfsmogelijkheden. Dergelijk biotoop ontbreekt binnen de begrenzing van de werkzaamheden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en

rondom het plangebied (NDFF, 2026). Hierom worden geen beschermde reptielen in en rondom het plangebied verwacht.

Effecten en vergunning
Door het ontbreken van geschikt habitat en waarnemingen van beschermde reptielen, wordt nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning niet noodzakelijk geacht.

4.2.5 Amfibieën

Op basis van de systematiek van de Omgevingswet (Bijlage 1) geldt dat voor de in de wet benoemde amfibieën in geval van schade, verstoring of vernieling van vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen een vergunningplicht geldt. Op deze vergunningplicht gelden een aantal uitzonderingen. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening een vrijstelling van vergunningplicht bepalen.

Voorkomen en functie
Soorten waarvoor een vrijstelling geldt
In de omgevingsverordening van de provincie Drenthe (Omgevingsverordening Drenthe, 2026; gepubliceerd op 09-04-2026, in werking getreden op 10-04-2026) is voor de volgende (mogelijk) in het plangebied voorkomende amfibieën een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen voor ruimtelijke inrichting, beheer en onderhoud: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker. Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop en verblijfplaatsen bezetten in muizenholletjes onder de grond.

Soorten waarvoor geen vrijstelling van vergunningplicht geldt
Beschermde amfibieënsoorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals de heikikker, kamsalamander en rugstreeppad worden niet verwacht in het plangebied vanwege de aanwezige ongeschikte habitat. Zo ontbreken geschikte waterelementen binnen het plangebied. Deze soorten komen met name voor in poelen, vennen en andere wateren met structuurrijke, natuurlijke oevers, veelal in natuurgebieden. Daarnaast zijn er geen verspreidingsgegevens bekend van dergelijke soorten in de omgeving van het plangebied (NDFF, 2026).

Effecten en vergunning
Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt
De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Drenthe een vrijstelling van de vergunningplicht opgesteld. Wel is te allen tijde de zorgplicht van toepassing van inhoudt dat dieren niet verwond of gedood mogen worden en te allen tijde vrije vluchtmogelijkheden moeten hebben.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt
Beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, kunnen op basis van de aanwezige biotoop worden uitgesloten, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is voor amfibieën niet aan de orde.

4.2.6 Vissen

Voorkomen en functie
Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd aan de watergang ten noorden van het plangebied waardoor negatieve effecten op vissen zijn uitgesloten.

Effecten en vergunning
Negatieve effecten op beschermde vissen worden uitgesloten. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning voor vissen zijn niet aan de orde.

4.2.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie
Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde ongewervelden zoals vlinders en libellen is uitgesloten door het ontbreken van waardplanten en geschikt biotoop.

Effecten en vergunning
In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig of te verwachten. Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit zijn voor ongewervelden niet aan de orde.

4.3 Rode Lijst soorten

Naast de eerder beschreven soorten en soortgroepen is het mogelijk dat er Rode Lijst-soorten in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt dat er een kans is op aanwezigheid, maar voor geen van deze soorten is een vergunningplicht van toepassing in het kader van de Omgevingswet. Wel dienen zowel de Initiatiefnemer als de uitvoerende partijen de algemene zorgplicht in acht te nemen (Kader – Zorgplicht). Dit betekent dat voorafgaand aan de werkzaamheden beoordeeld moet worden of de voorgenomen ingrepen negatieve gevolgen kunnen hebben voor eventueel aanwezige soorten. Indien dit het geval is, moeten passende preventieve maatregelen worden genomen om schade te voorkomen, of herstelmaatregelen worden getroffen. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) en het veldbezoek worden er geen negatieve effecten op Rode Lijst-soorten verwacht en zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk.

Kader - Zorgplicht
De zorgplicht houdt in dat dan passende preventieve maatregelen getroffen moeten worden om deze nadelige gevolgen te voorkomen. Of, indien dat niet mogelijk is, er passende herstelmaatregelen worden genomen. Voor deze soorten wordt geadviseerd om vooraf en tijdens de voorgenomen werkzaamheden of activiteiten een ecologisch specialist in te schakelen die u kan adviseren op welke wijze nadelige gevolgen kunnen worden voorkomen en/of welke passende (herstel) maatregelen nodig of mogelijk zijn. Zie ook Bijlage 1 en artikel 11.27 van het Bal.

4.4 Invasieve exoten

Exoten of invasieve soorten zijn dieren of planten die door menselijk handelen buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied terecht zijn gekomen. Ook delen ervan, zoals zaden of wortelen, vallen onder die begrippen. De term ‘exoot’ is bedoeld om individuele exemplaren van een uitheemse soort mee aan te duiden. Onder de Omgevingswet geldt een verbod op opzettelijke activiteiten met invasieve exoten van de Unie-lijst (NVWA, 2025). Dit is een lijst van de Europese Commissie waarop soorten staan die in delen van de EU schade toebrengen aan ecosystemen. Er zijn dan ook rijksregels en internationale regels opgesteld om de introductie en verspreiding van invasieve exoten te voorkomen (Bal artikel 11.108, lid 1).

Voorkomen en functie
In de nabije omgeving zijn waarnemingen van muskusrat, nijlgans, reuzenberenklauw en smalle waterpest bekend (NDFF, 2026).

Effecten
Er hoeven geen aanvullende maatregelen getroffen te worden voor de waarnemingen van exoten in de nabije omgeving van het plangebied. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot verdere verspreiding van dergelijke soorten.

4.5 Beschermde gebieden

Ligging
Het plangebied ligt op circa 11 km afstand van het Natura 2000-gebied 'Bargerveen'.

Effecten
Niet stikstof-gerelateerde effecten
De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Omgevingswet Natura 2000-activiteit wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten
Bij de aanlegfase wordt door bouwmachines en ander materieel stikstof uitgestoten. Gedurende de gebruiksfase neemt het aantal rijbewegingen van en naar de locatie mogelijk ook toe in verband met (sporadische) onderhoudswerkzaamheden. Voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase is dan ook een stikstofberekening noodzakelijk.

4.6 Beschermde houtopstanden

Ligging
Het plangebied is geen onderdeel van een houtopstand.

Effecten
Aangezien er binnen het plangebied geen bomen worden gekapt, is nadere toetsing van houtopstanden niet noodzakelijk.

4.7 Natuurnetwerk Nederland

Ligging
Het plangebied ligt op circa 5 kilometer afstand van het Natuurnetwerk Nederland

Effecten
Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Provincie Drenthe kent daarbij ook geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de conclusies en eventuele aanbevelingen over beschermde en vrijgestelde soorten, beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden, als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Tot slot worden in paragraaf 5.6 adviezen gegeven om de plannen natuurinclusiever in te richten.

5.2 Beschermde soorten

Vleermuizen

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied en de nabije omgeving vormen geschikt leefgebied voor vleermuizen om te foerageren. De omliggende watergangen en groenstructuren kunnen vleermuizen eveneens gebruiken ter oriëntatie om zich langs te verplaatsen. Bij de voorgenomen ontwikkeling blijven deze functies echter onaangetast. Het aanvragen van een omgevingsvergunning voor foerageergebieden en/of vliegroutes is niet aan de orde.

Bij de werkzaamheden dient echter wel rekening gehouden te worden met eventuele lichtverstoring (Kader – Verlichting). De werkzaamheden dienen overdag, bij daglicht, plaats te vinden zodat het gebruik van kunstlicht niet nodig is. Bij het plaatsen van kunstverlichting kunnen foerageergebieden en vliegroutes verstoord raken omdat er barrières ontstaan waardoor vleermuizen van deze locaties afzien.

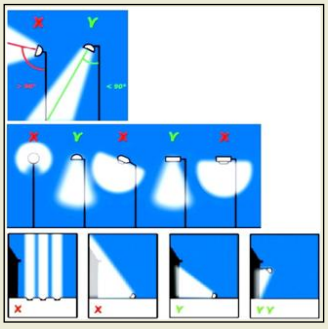
Kader - Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals de watervleermuis, en er zijn soorten die (in beperkte mate) rond lantaarnpalen jagen, zoals de rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met verlichting, door verlichting tot een minimum te beperken en directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen te voorkomen. Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;
- verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);
- verlaag de hoogte van de lichtmasten zodat boomkronen onverlicht blijven;
- beperk verstrooiing van het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur;
- geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.

Hieronder staan enkele voorbeelden om lichtverstrooiing te voorkomen.



Grondgebonden zoogdieren

Algemene grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn enkele muizenholletjes aanwezig, wat duidt op het voorkomen van algemene muizensoorten, zoals bosmuis en veldmuis, welke zijn vrijgesteld van vergunningsplicht. De werkzaamheden kunnen leiden tot aantasting van enkele verblijfplaatsen van deze soorten. Voor dergelijke soorten geldt de zorgplicht wat inhoudt dat dieren niet verwond of gedood mogen worden en te allen tijde vrije vluchtmogelijkheden moeten hebben. Het aanvragen van een omgevingsvergunning is niet aan de orde voor vrijgestelde soorten.

Amfibieën

Algemene soorten

Binnen het plangebied kunnen soorten als gewone pad en bruine kikker voorkomen en verblijfplaatsen bezetten in holletjes onder de grond. De werkzaamheden kunnen leiden tot aantasting van enkele verblijfplaatsen van deze soorten. Voor dergelijke soorten geldt de zorgplicht wat inhoudt dat dieren niet verwond of gedood mogen worden en te allen tijde vrije vluchtmogelijkheden moeten hebben. Het aanvragen van een omgevingsvergunning is niet aan de orde voor vrijgestelde soorten.

Broedvogels

Algemene broedvogels

Onder de Omgevingswet zijn alle vogelsoorten in Nederland beschermd. Er geldt een verbod op handelingen die opzettelijke nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van inheemse vogels. Daarnaast is het verboden om vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de Staat van Instandhouding. Hoewel er binnen het plangebied geen geschikte nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten te verwachten zijn, kunnen de werkzaamheden verstorend werken op algemeen broedende vogels in de nabije omgeving. Door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat schadelijke handelingen worden uitgevoerd. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen.

Indien de werkzaamheden wel in het broedseizoen plaatsvinden, dient er vooraf een broedvogelcheck uitgevoerd te worden. Hierbij wordt vastgesteld dan wel uitgesloten of er broedende vogels binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

5.3 Rode Lijst soorten

Conclusies

Naast de eerder beschreven soorten en soortgroepen is het mogelijk dat er Rode Lijst-soorten in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt dat er een kans is op aanwezigheid, maar voor geen van deze soorten is een vergunningplicht van toepassing in het kader van de Omgevingswet. Wel dienen zowel de initiatiefnemer als de uitvoerende partijen de algemene zorgplicht in acht te nemen. Dit betekent dat voorafgaand aan de werkzaamheden beoordeeld moet worden of de voorgenomen ingrepen negatieve gevolgen kunnen hebben voor eventueel aanwezige soorten. Indien dit het geval is, moeten passende preventieve maatregelen worden genomen om schade te voorkomen, of herstelmaatregelen worden getroffen. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) en het veldbezoek worden er geen negatieve effecten op Rode Lijst-soorten verwacht. Aanvullende maatregelen voor Rode lijst soorten zijn niet aan de orde.

5.4 Invasieve exoten

Conclusies
In de nabije omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van muskusrat, nijlgans, reuzenberenklauw en smalle waterpest bekend (NDFF, 2026). Echter hoeven er geen aanvullende maatregelen getroffen te worden, omdat er in het plangebied zelf geen exoten aanwezig zijn.

5.5 Beschermde gebieden

Conclusies
Ligging
Het plangebied ligt op circa 11 km afstand van het Natura 2000-gebied ‘Bargerveen’.

Effecten
Stikstof-gerelateerde effecten
Bij de aanlegfase wordt door bouwmachines en ander materieel stikstof uitgestoten. Gedurende de gebruiksfase neemt het aantal rijbewegingen van en naar de locatie mogelijk ook toe in verband met (sporadische) onderhoudswerkzaamheden. Voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase is dan ook een stikstofberekening noodzakelijk.

5.6 Op weg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren

Als Eelerwoude dagen wij onze opdrachtgevers uit om natuurinclusief te ontwikkelen, in te richten en te beheren. En daarmee samen maximaal impact te maken. Zo werken we samen aan een gezonde toekomst van huidige en toekomstige generaties. Vanuit deze ambitie geven wij u het volgende advies mee:

Hoewel de huidige inrichtingsplannen functioneel zijn, liggen er rondom de energieopslag kansen om de locatie natuurinclusiever te maken. Met enkele relatief eenvoudige ingrepen kan de lokale ecologische waarde al merkbaar toenemen.

Rondom de installatie kan een lage meidoornhaag worden aangeplant met plaatselijk een solitaire sleedoorn. Ook kunnen plaatselijk takkenhopen en marterverblijfplaatsen worden gerealiseerd. Deze fungeren dan als dekking en mogelijk verblijfplaats voor kleine zoogdieren, zoals marterachtigen. Daarnaast levert de haag nectar voor insecten in het voorjaar.

Het plaatsen van een insectenhotel, gecombineerd met een kruiden- en bloemenrijke ondergroei, versterkt de lokale insectenpopulaties. Wilde bijen, zweefvliegen en andere bestuivers profiteren hiervan, wat op zijn beurt weer bijdraagt aan andere soorten in de voedselketen.

Met deze twee relatief eenvoudige maatregelen ontstaat een biodiversiteit-boost en draagt de initiatiefnemer zichtbaar bij aan een duurzame, natuurinclusieve en toekomstbestendige uitstraling van de locatie.

Zie voor een verdere natuurinclusieve inrichting het landschappelijk inpassingsplan.

100% natuurinclusieve leefomgeving. Daar gaan we samen voor!

5.7 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Literatuurlijst

- NVWA. (2025, 7 augustus). *Unielijst invasieve exoten*. Invasieve Exoten | NVWA.
- ESRI Nederland (2026). https://www.esri.nl/nl-nl/home
- Ministerie van Economische Zaken (2016). *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF (2026). Nederlandse Databank Flora en Fauna. https://www.ndff.nl/
- *Omgevingsverordening Drenthe.* (2026). Overheid.nl. Omgevingsverordening provincie drenthe | Lokale wet- en regelgeving

Soortinformatie:

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Inleiding

Het natuurbeschermingsrecht onder de Omgevingswet bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In deze bijlage wordt kort ingegaan op de relevante regels waaraan voldaan moet worden.

Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming (toetsing flora- en fauna-activiteit) is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “Andere soorten”.

Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningplichtige situatie onder de Omgevingswet
Het systeem van de Omgevingswet wijkt af van wat eerder in de Wet natuurbescherming was opgenomen; er is niet langer sprake van absoluut verbod met een mogelijkheid om ontheffing van dit verbod te krijgen, maar van vergunningplichtige handelingen behoudens wanneer men beschikt over een daartoe bedoelde omgevingsvergunning. De Omgevingswet gaat uit van het ‘ja, mits-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal schadelijke handelingen genoemd die leiden tot een vergunningplichtig geval of situatie (zie tabel 1). De schadelijke handelingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Andere (nationaal) beschermde soorten’).

Voor welke situaties een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit nodig is vastgelegd in hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Vogels (Vogelrichtlijnsoorten)
Dit regime betreft alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn. Hiervoor gelden de volgende schadelijke handelingen:

- er geldt vergunningplicht voor activiteiten die kunnen leiden tot het opzettelijk doden of vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 Vogelrichtlijn;
- tevens geldt vergunningplicht voor het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren én het opzettelijk storen van vogels.

Dit is vastgelegd in artikel 11.37 van het Bal.

Europees beschermde soorten
Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd[1]. Hiervoor gelden de volgende schadelijke handelingen:

[1] De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

- er geldt vergunningplicht voor het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk verstoren, doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- er geldt vergunningplicht voor het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren én het verstoren en het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van bedoelde diersoorten;
- er geldt ook vergunningplicht voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Dit is vastgelegd in artikel 11.46 van het Bal.

Andere (nationaal) beschermde soorten

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven. Hiervoor gelden de volgende schadelijke handelingen:

- er geldt vergunningplicht voor het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten zoals genoemd in bijlage IX, onder A van het Bal;
- vergunningplicht geldt ook voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van de hiervoor bedoelde dieren;
- vergunningplicht geldt ook voor het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B van het Bal.

Dit is vastgelegd in artikel 11.54 van het Bal.

Tabel 1. Overzicht schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningplichtige situatie onder de Omgevingswet.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal)	Beschermingsregime Andere soorten (art. 11.54 Bal)
Lid 1, onder a het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of opzettelijk te vangen	**Lid 1, onder a** het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of opzettelijk te vangen	**Lid 1, onder a** het is verboden beschermde, in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijke te vangen en te doden
Lid 1, onder b het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen of nesten weg te nemen	**Lid 1, onder b** het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te storen	**Lid 1, onder b** het is verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Lid 1, onder c Het is verboden eieren te rapen of onder zich te hebben	**Lid 1, onder c** het is verboden eieren van in het wild levende dieren opzettelijk te vernielen of te rapen	**Lid 1, onder c** het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen
Lid 1, onder d Het is verboden opzettelijk vogels te storen , tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de Staat van Instandhouding van de vogelsoort	**Lid 1, onder d** het is verboden voortplantings- of rustplaatsen van in het wild levende dieren te beschadigen of te vernielen	
	Lid 1, onder e het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen	

Deze schadelijke handelingen mogen niet uitgevoerd worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling van vergunningplicht geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve vergunning);

- de activiteit deel uitmaakt van een vastgesteld programma;
- een vergunning is verkregen.

Voor een aantal handelingen zijn vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

De schadelijke handelingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime nog steeds een schadelijke handeling.

Voor vogels geldt dat verstoren geen vergunningplichtig geval is als de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de Staat van Instandhouding van de soort (*artikel 5.1, lid 2 onder g Ow gelezen in samenhang met § 11.2 Bal*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft een schadelijke handeling, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de Staat van Instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de Staat van Instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt er geen vergunningplicht voor het opzettelijk doden of vangen en vernielen of beschadigen van vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen van bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 11.54 lid 2 sub a Bal*).

Vrijstellingen
De vergunningplicht zoals hiervoor benoemd is niet absoluut. De vergunningplicht voor bepaalde handelingen bestaat niet als er voor deze handelingen of activiteiten een vrijstelling is verleend. Dergelijke vrijstellingen kunnen landelijk gelden en worden door de Minister vastgesteld. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening ook bepaalde vrijstellingen verlenen. Deze vrijstellingen verschillen per provincie.

Er bestaan ook andere wetsinstrumenten die een vergunningplicht uitsluiten. Dit kan doordat bepaalde activiteiten zijn opgenomen in een programma, of dat de handelingen worden uitgevoerd op grond van een aangewezen gedragscode. Wanneer dit aan de orde is wordt dit verderop in het rapport toegelicht.

Provinciale verordening
Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de schadelijke handelingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal, vooral algemeen voorkomende en beschermde, zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de vergunningplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak
De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet en Wet natuurbescherming is reeds ervaring opgedaan met een dergelijke programmatische aanpak. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een generieke vergunningen verleend. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied
Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Afwijken van schadelijke handelingen
Om af te mogen wijken van de schadelijke handelingen (en deze toch te mogen overtreden) via een vergunning of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:
1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de Staat van Instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een vergunning worden verleend. Hieronder worden de drie vereisten nader toegelicht.

Andere bevredigende oplossing(en)
De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de schadelijke handeling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen
Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vergunning worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van Instandhouding van de soort
Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de Staat van Instandhouding (SvI) van de soort. Zie ook kader - Staat van Instandhouding. De SvI varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de SvI dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende vergunningen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:
1. de SvI (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied);
2. het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van Instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de Staat van Instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige Staat van Instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige Staat van Instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van schadelijke handelingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en daarmee een schadelijke handeling binnen het natuurbeschermingsrecht onder de Omgevingswet kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor schadelijke handelingen niet kunnen worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om schade op soorten te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Kader - Wettelijk belang

Voor vogels beschermd onder de **Vogelrichtlijn** kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de **Habitatrichtlijn**, het **Verdrag van Bern** of het **Verdrag van Bonn** kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de vergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de vergunning of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor **andere 'nationaal' beschermde soorten** kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Zorgplichten

Tot slot gelden onder de Omgevingswet een aantal (nieuwe en uitgebreide) specifieke zorgplichtbepalingen. Deze worden hieronder toegelicht. Belangrijk is dat vanaf 2024 ook een specifieke zorgplicht geldt voor soorten die op een Nederlandse Rode lijst zijn geplaatst. Deze zorgplicht heeft tot gevolg dat ook vooraf moet worden nagegaan of er een kans is dat één of meer van deze Rode lijst-soorten binnen of in de directe omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. Dit voor zover het om soorten gaan die niet al onder het hiervoor beschreven beschermingsregime vallen en waarvoor vergunningplicht geldt in geval van handelingen met schadelijke gevolgen. Voor deze Rode lijst-soorten is in hoofdstuk 4 en 5 een eigen paragraaf opgenomen.

Voor iedere activiteit, handeling, ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot vergunningplicht, of dat mogelijk een vrijstelling van deze vergunningplicht geldt. Maar ook of er mogelijk een specifieke zorgplicht van toepassing kan zijn.

Algemene zorgplicht
In artikel 1.7 van de Omgevingswet is opgenomen dat iedereen die weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving:

- alle maatregelen moet nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- als die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, moet hij die gevolgen zoveel mogelijk beperken en ongedaan maken;
- als de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, moet hij die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Daarnaast is in artikel 1.7a van de Omgevingswet ook een algemeen gebod opgenomen. Daarin is vastgelegd dat:

"Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- *alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen."*

Het betekent bijvoorbeeld dat iemand verplicht is om te voorkomen dat dieren en planten onnodig gedood worden, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Verder is het op grond van artikel 2.1 van de Wet dieren verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen. Dat geldt ook voor in het wild levende dieren.

Specifieke zorgplicht
Naast deze algemene zorgplicht gelden vanaf 2024 ook een aantal specifieke zorgplichten (artikel 4.3 van de Omgevingswet).

Deze specifieke zorgplichten in relatie tot natuur staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Flora- en fauna-activiteiten
Voor dit plan zijn de in artikel 11.27 van het Bal opgenomen specifieke zorgplichten voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten van belang.

Samengevat komen deze zorgplichten op het volgende neer:
Eenieder die een activiteit wil gaan uitvoeren en waarbij hij of zij weet, of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden of soorten dan is hij/zij verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen of zelfs de activiteit niet uit te voeren. Is er toch noodzaak voor deze activiteit en kunnen de nadelige gevolgen niet geheel worden voorkomen dan moet er voor gezorgd worden die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Meer specifiek geldt een plicht om:
voorafgaand aan de activiteit na te (laten) gaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op of nabij de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid daarvan:

- van nature in Nederland in het wild levende vogels;

- van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn;
- dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX bij het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten; en
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

Wanneer dit het geval is dient de initiatiefnemer op objectieve wijze vast te (laten) stellen dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Kan dat niet dan zal moeten worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten en moeten er (aantoonbaar) passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen, worden gemonitord of de maatregelen werken en worden zo nodig herstelmaatregelen uitgevoerd.

Invasieve uitheemse exoten

Exoten of uitheemse soorten zijn dieren of planten die door menselijk handelen buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied terecht zijn gekomen. Ook delen ervan, zoals eicellen, zaden of wortelen, vallen onder die begrippen. De term 'uitheemse soort' is bedoeld om een hele soort mee aan te duiden. De term 'exoot' is bedoeld om individuele exemplaren van een uitheemse soort mee aan te duiden.

Onder de Omgevingswet geldt een verbod op opzettelijke activiteiten met invasieve uitheemse exoten van de Unielijst. Dit is een lijst van de Europese Commissie waarop soorten staan, die in delen van de EU-schade toebrengen een ecosystemen. Er zijn dan ook rijksregels en internationale regels opgesteld om de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse exoten te voorkomen (Art.11.108, lid 1). De volgende opzettelijke handelingen met soorten van de Unielijst zijn verboden:

- het grondgebied van de Unie binnenbrengen (ook niet door middel van doorvoer onder douanetoezicht);
- houden (ook niet in een gesloten omgeving);
- kweken (ook niet in een gesloten omgeving);
- naar, uit of binnen de EU vervoeren (behalve het vervoeren naar voorzieningen vanwege uitroeiing);
- in de handel brengen;
- gebruiken of uitwisselen;
- toestaan om zich voort te planten, te kweken of te telen (ook niet in een gesloten omgeving);
- vrijlaten in het milieu.

Het gaat hier dus om opzettelijke activiteiten. Daarnaast gelden er verplichtingen om alle noodzakelijke stappen te nemen om de (on)opzettelijke introductie of verspreiding van soorten van de Unielijst te voorkomen.

Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming (toetsing Natura 2000-activiteit) worden binnen de Omgevingswet de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten of projecten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Essentieel is dat vergunningplicht geldt als uit een Natura 2000-toets volgt dat activiteiten verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied.

Net als bij soorten zijn er ook in de wet mogelijkheden om van deze vergunningplicht af te wijken wanneer de bepaalde activiteit is vastgelegd in een programma, de provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Dit is vastgelegd in paragraaf 11.1.2 van het Bal.

Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van een boom of bomen uit een houtopstand is niet zomaar toegestaan onder de Omgevingswet. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder houtopstand wordt verstaan:

- iedere zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwingscontour houtkap' bij besluit vast. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en maatwerkvoorschrift. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwingscontour houtkap. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel geldt er geen meld- en herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwingscontour houtkap;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
    - wegbeplantingen;
    - beplantingen langs waterwegen, en
    - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
    - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
    - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
    - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De provincie kan middels een maatwerkvoorschrift een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan met een maatwerkvoorschrift afwijken van de Rijksregels over vellen en herbeplanten. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning van de gemeente nodig. Het aanvragen van deze omgevingsvergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar worden gedaan.

Voor onderstaande houtopstanden geldt geen melding- en herplantplicht:

- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'ja, mits- principe. In principe zijn ontwikkelingen toegestaan mits zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied niet aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het omgevingsplan. In een aantal provincies kent het natuurbeleid externe werking of zijn bepalingen opgenomen waaraan het omgevingsplan dient te voldoen. Dit is vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening.